

Nd.

346. Nefndarálit

um frv. til l. um tekjuskattsviðauka árið 1946.

Frá minni hl. fjárhagsnefndar.

Með frv. þessu, sem er stjórnarfrumvarp, er lagt til, að sett verði lög um að innheimta tekjuskattsviðauka á næsta ári, svo sem gert var á þessu ári. Skattur þessi er til viðbótar tekjuskatti og stríðsgróðaskatti samkvæmt eldri lögum. Þessir skattar nema miklu allir til samans, en auk þeirra þurfa skattgreiðendur að borga útsvör til bæjar- og sveitarsjóða.

Þegar ríkissjóð skortir fé, eins og nú er, er ekki óeðlilegt, að lagðir séu allháir skattar á tekjur einstaklinga og félaga. En hitt er mjög óviðeigandi í alla staði að leggja svonefndan tekjuskatt, tekjuskattsviðauka og stríðsgróðaskatt á **útgjöld** manna, en að því er stefnt, ef sú ein breyting verður gerð á lögum um skattheimtu, sem frv. þetta felur í sér.

Á síðasta þingi voru sett lög um veltuskatt. Í þeim lögum er ákvæði um, að sá skattur skuli ekki vera frádráttarbær við ákvörðun skatta á tekjur. Ég tel óhjákvæmilegt, að þessu lagaákvæði verði breytt, ekki sízt ef tekjuskattsviðaukinn, sem frv. þetta fjallar um, verður í lög tekinn.

Veltuskatturinn er í eðli sínu tollur en ekki skattur. Skattar eru miðaðir við tekjur og eignir skattgreiðenda og eru því aðeins á lagðir, að um einhverjar hreinar tekjur eða eignir sé að ræða. En veltuskatturinn miðast við umsetningu eins og tollarnir. Hann er þó að því leyti ósanngjarnari en aðrir tollar, að hann leggst jafnt á brýnustu nauðsynjavörur sem miður þarfan og óþarfan varning. Tollur þessi leggst því sérstaklega þungt og ómaklega á þau fyrirtæki, sem aðallega verzlá með nauðsynjavörur, sem seldar eru með lítilli álagningu. Og þrátt fyrir það ákvæði veltuskattsl., að ekki sé heimilt að telja gjald þetta í kostnaðarverði vöru, hlýtur það í mjög mörgum tilfellum að lenda á neytendum vörunnar, eins og aðrir tollar, og þá að sjálfsögðu með mestum þunga á þá, sem hafa stærstar fjölskyldur á framfæri og þurfa þar af leiðandi að kaupa mest af vörum til heimila sinna. Alveg sérstaklega á þetta við um félagsmenn í samvinnufélögum. Flest kaupfélögin hafa á liðnum árum úthlutað verulegum tekjuafgangi til félagsmanna sinna í lok hvers árs, eftir viðskiptaveltu þeirra hvers um sig. Það er augljóst, að eftir álagningu veltuskattsins geta kaupfélögin ekki úthlutað slíkum tekjuafgangi, eða a. m. k. ekki nema að mjög litlu leyti. Verður því verð þeirrar vöru, er félagsmennirnir kaupa, þeim mun hærra, sem veltuskattinum nemur, og kemur skatturinn þannig þyngst niður á fjölskyldumönnum, eins og þegar er fram tekið.

Af þessu er vel ljóst, að það hefur ekki við rök að stýðjast, sem formælendur þessarar skattheimtu, þ. e. ríkisstjórnin og stuðningsflokkar hennar, hafa haldið fram,

að gjald þetta væri eingöngu lagt á verzlunarfyrirtækin, en snerti á engan hátt almenning í landinu.

Fleiri dæmi er auðvelt að nefna, sem sýna, að veltuskatturinn og afleiðingar hans koma mjög illa við einstök fyrirtæki. Af eftirfarandi dæmi sést, að skattarnir verða miklu hærri en tekjurnar hjá einstökum fyrirtækjum, ef ekki verður leyft að draga veltuskatt frá tekjum, áður en skattar eru á þær lagðir.

Fyrirtæki nokkurt borgar 100 þús. kr. í veltuskatt árið 1945 og hefur á að gizka 50 þús. kr. í tekjuafgang af rekstri ársins. Samkvæmt frv. þessu og gildandi lögum borgar fyrirtækið í skatta árið 1946:

Tekjuskatt, tekjuskattsviðauka og stríðsgróðaskatt, alls	kr. 60530.00
Tekjuútsvar, reiknað eftir útsvarsstiga Reykjavíkurbæjar	— 25470.00

Samtals kr. 86000.00

Er þetta 36 þús. kr. hærri upphæð en tekjuafgangur fyrirtækisins, og er þó ekki hér með talið veltuútsvar, sem slík fyrirtæki þurfa að borga.

Þegar veltuskatturinn var á lagður, gaf ríkisstjórnin fyrirheit um, að hann skyldi ekki framlengdur. En ef þess verður krafizt, að tekjuskattur, tekjuskattsviðauki og stríðsgróðaskattur verði greiddur af veltuskattinum, er hann raunverulega framlengdur að verulegu leyti um næstu ár, og er þá áðurnefnt stjórnarloforð mjög fallið í verði.

Ég leyfi mér því að leggja fram svofelldar

BREYTINGARTILLÖGUR:

1. Við 1. gr. Á eftir greininni komi ný grein, þannig:
Veltuskatt samkv. lögum nr. 62 1945 skal draga frá tekjum, áður en tekjuskattur, tekjuskattsviðauki og stríðsgróðaskattur er á þær lagður árið 1946, enda sé veltuskatturinn greiddur áður en nefndir skattar eru á lagðir.
2. Við 3. gr. Við greinina hætist:
Jafnframt fellur úr gildi 9. gr. laga nr. 62 2. marz 1945, um veltuskatt.
3. Við fyrirsögn: Á eftir „tekjuskattsviðauka“ komi: og skattaálagningu.

Alþingi, 14. des. 1945.

Skúli Guðmundsson.